

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 427

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 22 februari 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Woonzorgcentra (wzc's) - Reiniging luchtventilatiesystemen

Bij nieuwbouw of ingrijpende energetische renovaties geldt reeds enige tijd de verplichting om een volledig nieuw ventilatiesysteem te installeren. De verouderde woning- en gebouwenmarkt in Vlaanderen beschikt echter nog niet over deze systemen. In verouderde woningen of gebouwen is men genoodzaakt ruimten voldoende te verluchten door ramen open of op een kier te zetten. Toch blijkt uit onderzoek dat natuurlijke ventilatie niet volstaat om te allen tijde een zuivere luchttoevoer te garanderen en dat ook mechanische ventilatiesystemen geen zekerheid bieden voor zuivere lucht.

In een artikel uit Knack van 30 oktober 2020 lezen we in het kader van de verspreiding van het coronavirus het volgende: "Volgens het keuringbedrijf Vincotte onderschatten bedrijven, maar ook scholen, magazijnen en concertzalen, de verspreiding van het coronavirus via hun ventilatiesystemen. Daarom hergebruiken ze in de meeste gevallen lucht van in het gebouw die al gekoeld of verwarmd is geweest. Net daardoor kan een virus zich ook gemakkelijker verspreiden. Daarom is het belangrijk de risico's van de huidige systemen in kaart te brengen en op basis daarvan concrete maatregelen te nemen voor elk gebouw. Dit is één van de zaken waar bedrijven nog te weinig rekening mee houden om verspreiding van het virus tegen te gaan."

In datzelfde artikel stelt Renson, een bedrijf dat in ventilatie en zonnewering doet, het volgende: "Ventilatiesystemen houden geen virussen tegen, maar kunnen wel het risico op verspreiding tot een minimum beperken, mits ze correct werken, goed onderhouden zijn en de filters tijdig worden vervangen.". Indien ventilatiesystemen onvoldoende onderhouden en gereinigd worden, zullen deeltjes zich ophopen in de ventilatiekanalen, met de ontwikkeling van bacteriën en een negatieve impact op de gezondheid tot gevolg.

Ook tijdens de vorige legislatuur werden hierover vragen ingediend. In het antwoord op schriftelijke vraag nr. 273 van 22 februari 2019 reageerde toenmalig minister Van den Heuvel als volgt: "Het onderhoud van een ventilatiesysteem moet gebeuren volgens de specificaties die gegeven worden door de fabrikant of installateur. De map Bouw Gezond geeft ook algemene richtlijnen over de reiniging van kanalen, vervangen van filters, tips over de soorten filters en het andere onderhoud in de fiches over ventilatie. Het afsluiten van een onderhoudscontract kan er ook voor zorgen dat onderhoud volgens de specificaties uitgevoerd wordt."

1. Hoeveel wzc's beschikken over een mechanisch ventilatiesysteem? Graag een overzicht per type (B, C, D), per jaar en per provincie voor de periode 2015-2020.

2. Hoe verhouden deze cijfers zich t.o.v. het totale aantal? Hoeveel onderhoudscontracten werden gesloten voor de reiniging en het onderhoud van deze ventilatiesystemen? Graag een overzicht per jaar en per provincie voor de periode 2015-2020.
3. Overweegt de minister te voorzien in een verplichte reiniging van de ventilatiekanalen in wzc's? Waarom wel of niet?

ANTWOORD

op vraag nr. 427 van 22 februari 2021

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Over systeem B kunnen we kort zijn. Dat wordt niet toegepast in WZC. Systeem B staat immers voor mechanische toevoer en natuurlijk afvoer.
Gezien de bevroegde periode (2015-2020) kunnen we met vrij grote zekerheid zeggen dat alle voorzieningen zijn uitgerust met een type C of D: dit is immers een gevolg van de verplichtingen inzake ventilatie-eisen voor de niet-residentiële gebouwen volgens EPB. Een overzicht per jaar en per provincie en per type kunnen we niet aanleveren. Aangezien vanaf 2017 specifieke eisen inzake CO₂-concentratie werden opgenomen in de erkenningsnormen mogen we ervan uitgaan dat voor bouwdoSSIERS vanaf 2017 altijd minstens een hybride systeem (combinatie C en D) of systeem D werd toegepast. Voor de doSSIERS behandeld door VIPA werd vanaf 2009 een systeem D opgelegd.
2. Over onderhoud hebben we geen gegevens beschikbaar. We beschouwen dit als vallende onder het normaal onderhoud van een gebouw – door de respectievelijke beheerder of zo overeengekomen de uitbater.
3. In de aanhef van de vraag wordt verwezen naar een uitspraak van keuringsbedrijf Vinçotte. De uitspraak is duidelijk gekaderd in de problematiek van luchtrecirculatie. Wij hebben geen kennis van WZC waar luchtrecirculatie wordt toegepast. In die zin is de verspreiding van COVID19 via de kanalen van het ventilatiesysteem niet aan de orde in een WZC. Wel kan het ondermaats presteren van het systeem (te laag ventilatiedebiet dus te weinig luchtverversing) problematisch zijn vanuit COVID19 preventie. Een proxy voor een performante ventilatie t.a.v. de gebruiksbelasting van een ruimte (hoge bezettingsgraad) is de binnenluchtconcentratie van CO₂ – op zijn beurt is dit een proxy voor het risico op transmissie van SARS-COV-2 via aerosolen, net zoals er nog andere risicofactoren bestaan die gecapteerd worden door de huidige COVID maatregelen en adviezen. Een meer systematische opvolging/screening van de ventilatiesystemen in de toekomst kan overwogen worden. Naast het inzetten op opvolging en screening zijn er ook andere strategieën noodzakelijk om tot een goede implementatie te komen – ik verwijs naar meer informatie op de website van het agentschap Zorg en Gezondheid: www.zorg-en-gezondheid.be/binnenmilieu. Ook i.f.v. garanties voor binnenluchtkwaliteit is correcte reiniging uiteraard belangrijk. Sensibilisering hierrond wordt vanuit het agentschap Zorg en Gezondheid en de Logo's standaard meegenomen in de communicatie hierrond.